

Handledning till *Leonardo da Vinci* - *den gåtfulle mästaren* av Carin Svensson

Uppgifter: Textfrågor, diskussionsfrågor och skrivuppgift

Bokens lästnivå: 3, lätt

Målgrupp: Handledningen fungerar för unga vuxna och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

Säg ordet geni – och många tänker på uppfinnaren, konstnären och vetenskapsmannen Leonardo da Vinci. Men själv kände han sig inte alls som något geni. Han tvivlade ständigt på sin förmåga, och tyckte nästan aldrig att något han gjorde blev tillräckligt bra.

I boken får vi vara med när de berömda tavlorna Mona Lisa och Nattvarden blir till. Vi får också ta del av Leonardo da Vincis förmåga att uppfinna sådant som först flera hundra år senare blir verklighet, till exempel stridsvagnar och helikoptrar.

Handledningen är gjord av Emma Frey-Skøtt.

Textfrågor

Frågorna kan användas för att få en djupare förståelse av det man läst.

Använd dem så som det passar din grupp. Vissa frågor kanske passar bra som en mer fördjupande uppgift.

Planera läsningen så som det passar din grupp. Kanske ska ni ha en sittning med högläsning innan ni pratar om frågorna? Kanske ska alla läsa var för sig, med ögonen eller öronen?

Vid varje diskussionstillfälle är det bra att stämna av om det är något i det lästa som behöver redas ut eller förklaras.

Förord

1. Vet du något om Leonardo da Vinci? Berätta.
2. Vad står det om Leonardo da Vinci i förordet?
3. Vad vet vi säkert om Leonardo da Vinci?
4. Vilka källor finns det som berättar om hans liv?

Att födas på nytt

1. Vad betyder ordet renässans?
2. Varför kallas 1400-talet för renässansen?
3. Vad får du veta om Leonardo da Vinci i avsnittet?
4. Vilka stora förändringar skedde under 1400-talet?
5. Vilken av dessa förändringar tycker du var den viktigaste? Varför?
6. Sker det stora förändringar idag? Hur påverkar dessa oss människor?

I en liten by på landet

1. Vad betyder efternamnet da Vinci?
2. Varför behandlades Leonardo da Vinci annorlunda än sina halvsyskon?
Hur påverkade detta hans liv?
3. Varför tyckte Leonardo da Vinci om sin farbror så mycket?
4. Vad menar författaren med att Leonardo da Vincis liv var fyllt av gåtor?

Elev i Florens

1. Varför flyttade Leonardo da Vinci till Florens?
2. Hur såg man på konstnärer under 1400-talet?
3. Varför jublade folket när klotet kom på plats på katedralen i Florens?
4. Vilken teknisk uppfinning fick upp klotet på kupolen?

Sanningens mun

1. Varför hamnade Leonardo da Vinci i fängelse? Skulle det kunna hända idag?
2. Hur kände sig Leonardo da Vinci när han satt i fängelset?
3. Vad tror du hade hänt om Leonardo da Vinci blivit dömd?
4. Vad handlade Leonardo da Vincis första skisser till uppfinningar om?

Mästarens mästare

1. Vilket blev Leonardo da Vincis första riktiga uppdrag?
2. På vilka sätt var den här målningen annorlunda?
3. Hur bröt Leonardo da Vinci mot den tidens sätt att måla?
4. Vad hände med målningen av Hieronymus?

Furstens hov i Milano

1. Varför ville Leonardo da Vinci få arbete hos fursten i Milano?
2. Vad var det som gjorde Leonardo da Vinci berömd i Milano?
3. Leonardo da Vinci hatade krig. Ändå uppfann han vapen? Varför?
4. Varför kallar vi Leonardo da Vinci för ett tekniskt geni?

5. Hur vet vi att vissa av hans vapen faktiskt fungerar?
6. Vad hade Leonardo da Vinci för andra uppgifter vid furstens hov?
7. Hur tror du det är att vara konstnär idag? Kan man leva på sin konst?

Nattvarden

1. Vad tror du Leonardo da Vinci menade med att "målaren tävlar med naturen"?
2. Vilken känd målning började Leonardo da Vinci på att måla vid 43 års ålder?
3. Vad är det som är så speciellt med den här målningen?
4. Många konstnärer har gjort sina egna varianter av den här målningen. Har du sett någon av dessa? Berätta.
5. Varför är den här målningen så förstörd?

Den perfekta staden

1. Varför behövde Leonardo da Vinci arbeta hos furstarna?
2. Vad fick han göra vid de olika hoven?
3. Leonardo da Vinci ritade städer. På vilka sätt ville han förbättra dessa?
4. Vilken av Leonardo da Vincis uppfinningar tycker du är mest intressant? Varför?
5. På vilket sätt skulle Leonardo da Vinci kunnat passa in i vår tid?

Anteckningsböckerna

1. Leonardo da Vinci skrev ner sina tankar och idéer. Hur sparar du dina tankar och idéer?
2. Varför tror du att Leonardo da Vinci skrev spegelvänt?
3. Varför är Leonardo da Vincis anteckningar så röriga?

4. Vad innehåller Codex Atlanticus?
5. Var kan vi hitta Leonardo da Vincis böcker?
6. Varför är Leonardo da Vincis anteckningar så viktiga för oss?

Under huden

1. Varför heter det här avsnittet "Under huden"?
2. Varför ville Leonardo da Vinci veta så mycket om människan?
3. Vad innebär det att dissekera ett lik? Varför gör vi det nu för tiden?
4. Vad menade Leonardo da Vinci när han skrev "människan är alltings mått"?

Flyga som en fågel

1. Varför tror du att Leonardo da Vinci ville flyga?
2. Hur gick Leonardo da Vincis flygtur?
3. Vad kom Leonardo da Vinci på när han lärde sig om vindarna?

Kärleken till hästar

1. Hur vet vi att Leonardo da Vinci älskade hästar?
2. Leonardo da Vinci gjorde ingen skillnad på människor och djur. Gör du? Varför? Varför inte?
3. Vem var Michelangelo?
4. Varför trodde Leonardo da Vinci inte att väggmålningen skulle bli klar?

Mona Lisa

1. Vem var Mona Lisa?
2. Varför är porträttet av Mona Lisa lite suddigt?
3. Vad är det som är ovanligt med porträttet?
4. När och varför blev tavlan av Mona Lisa så berömd?

Vem var Leonardo?

1. Varför vet vi inte så mycket om hur Leonardo da Vinci var som person?
2. Vad skulle du vilja veta om personen Leonardo da Vinci?
3. Vad får vi ändå veta om honom genom hans anteckningar?
4. Vad tyckte andra människor om Leonardo da Vinci?
5. Hur såg Leonardo da Vinci ut? Hur vet vi det?

Ett litet slott i Frankrike

- Vad tror du Leonardo da Vinci menade när han skrev: ”Precis som järn rostar om det inte används och vatten som inte rinner blir dåligt ... så förstörs vår förmåga att tänka om vi inte använder den”?

Diskussionsfrågor

Börja med att fundera själv. Sedan kan ni diskutera vad ni kommit fram till gemensamt i gruppen.

- Hur skulle du beskriva Leonardo da Vinci som person?
- Vad tror du Leonardo da Vinci menade när han skrev ”Om du är ensam har du ingen annan än dig själv”?
- Tror du han tyckte det var positivt eller negativt att vara ensam? Vad tycker du?
- Vad tror du Leonardo da Vinci skulle tyckt om att leva idag? Vad skulle han ha gillat och vad skulle han inte gillat med vår tid?
- Vad tror du Leonardo da Vinci hade haft för yrke om han levt idag? Skulle han vara berömd eller inte?

Skrivuppgift

Vad kan du lära dig av Leonardo da Vinci och hans sätt att se på livet och världen runt omkring sig? Skriv och berätta.